

ÁDÁM TAMÁS

Sose halunk meg
Interjú Koltai Róberttel

Koltai Róbert (Budapest, 1943) Jászai Mari-díjas magyar színművész, filmrendező, érdemes művész. 1968-ban végzett a Színház- és Filmművészeti Főiskolán. Pályáját a kaposvári Csiky Gergely Színházban (ahova később többször visszatért) kezdte 1968-ban, majd következett a Pécsi Nemzeti Színház, a veszprémi Petőfi Színház, a Nemzeti Színház. 1995-től a József Attila Színház vendégművésze, 2002–2005 között művészeti vezetője. A salgótarjáni Zenthe Ferenc Színházban több darabban is látható. Az egyik legtöbbet foglalkoztatott magyar színházművész, országos ismertséget azonban

filmszerepei, illetve filmrendezősei biztosítottak számára. Hét könyve látott napvilágot.

Azt mondja Koltai Róbert, szeretne még egy jó filmet csinálni, bár rengeteg a munkája, amelyek a koronavírus miatt kissé megakadtak. Folyóiratunknak elárult egy titkot: a legendás *Indul a bakterház* című film egyik jelenete Vecsésen készült, és mesébe illő, miként választott ki egyes helyszíneket a rendező. Koltai munkásságát tizennyolc kitüntetéssel jutalmazták, januárban pedig Balassagyarmaton átvehette a Madách-díjat. Ráadásul beválasztották a Halhatatlanok Társulatába. A karantén idején ki nem mozdult otthonról, most már óvatosan megteszi. Bizakodik, hogy hamarosan felléphet.

Miként van az, hogy izig-vérig budapestiként otthagya a fővárost és a szüleinek együtt Dunaiújvárosban kötött ki?

Ezt a szüleimtől kellene megkérdeznie, én csak mentem, ahova az apukámat helyezték. Többször megfordultunk abban a városban. Szóval apám miatt történt minden. Ezek a váltások tizenhárom éves koromig lezajlottak, utána már Pesten éltünk.

Mikor dőlt el, hogy ez a pálya az öné? Hogy a színjátszás túlír mindent?

Hát még most sem dőlt el!

Tipikus Koltai Róbert-szöveg! Van ebben valami igazság egyáltalán?

Minden nap újrakezdődik minden, az élet a színpadon, a közönséggel való találkozás mindig sorsdöntő.

Kaposvárt nem hagyhatjuk ki! Legendás volt az a színház!

Pontosabban fogalmazva legendás lett. Az ország egyik legjobb színházává nőtte ki magát.

Ebben tökéletesen egyetértünk, miként azt is tudom, hogy szerényen elbárítja, ha azt mondom, ebben önnek is komoly szerepe van.

Mit tegyek ehhez hozzá?

Többször visszahúzták és igent mondott.

Egyszerűen visszahúzott az a régvolt hangulat, az összetartás, a teljesítmény, a színvonal.

Egy idő után miért lett szabadúszó?

Szerencsére volt lehetőségem, hogy több színházban szerepeljek, és azt is megtehettem, hogy csak olyan szerepeket vállalok, amelyek tetszenek. Ez a szabadúszás előnye, akadtak nehézségeim a pályán, de ez nem tartozik azok közé.

Tényleg Vecsésen vették fel az Indul a bakterház című legendás filmet? Ezt halom mindenfelől. Az egyik kedvencem.

Vecsésen legfeljebb egy jelenetet vettünk fel, abban sem én játszottam.

Kik szerepelnek azokon a filmkockákon?

Bánhidi Laci bácsi, meg a gyerek, Regős Bendegúz.

És a többi jelenet?

A filmet részben az ócsai falumúzeumban, részben a Kunszentmiklós–Tass–Dunapataj-vasútvonal Szalkszentmárton és Dunavecse közötti Csabony nevű vasútállomásán forgatták, itt állt a bakterház.

Hogy választották ki a helyszínét?

A rendező, Mihályfy Sanyi nagyon szerette a halászlét, és mindig vigyázott arra, hogy olyan helyen legyen a forgatás, ahol van a közelben egy jó halászcserda.

Ez egészen gyönyörűen alakul...

Ez a szintiszta igazság!

Ha már Vecsésnél tartunk, más szál is fűzi önt ide, ha jól sejtem. Kiss István.

Az idősebb István is közel állt hozzám, a fiatalabb pedig a legjobb barátom volt. Együtt jártunk a Színművészeti Főiskolára.

Olyannyira szoros kötelék volt ez, hogy még filmet is készített róluk.

Akkor már nem éltek, sajnos, István fiatalon ment el.

Önnek is köszönhető, hogy nem feledjük őket.

Igen, róluk készült a *Szamba* című filmem. A főiskolás évekről, a papájáról, az amatőr színházi királyról. Szó, ami szó: nem volt egy jó ízlésű úr, mindenkin átcsörtetett, de az amatőr színjátszásban maradandót alkotott.

És a fia?

Egy érzékeny, hihetetlen érzelemgazdag, csodálatos ember és színész volt.

Tudja, miért lett öngyilkos?

Nem bírta a pálya gyűrődéseit.

A Sose halunk meg című filmjét rengeteg ország megvette, mint Oscar-díj várományost emlegették. Ma már alapfilmnek számít.

Kétségtelen, ez a filmem jutott a legmesszebb, de én minden filmemet szeretem. Emlékezetes azért is, mert ez volt az első rendezésem.

Ön ír is, az elmúlt évben jelent meg a legújabb könyve.

Hol én írok, hol más, mindegyik az életéről szól, a színészmesterség színes és komoly fordulatai idéződnek fel.

A színészet mellett fontos az írás?

Valahogy úgy alakult az élet, hogy én mindig sokfélét csináltam.

Vajon ismerjük eléggé a színpadon fellépő Koltai Róbertet?

A színházban a vígjátéki szerepek mellett komoly szerepek is vártak. Felléptem sorozatokban, huszonöt éve megy a József Attila Színházban *A balfácán vacsorára* című darab, amelyben főszerepet alakítok. Jelenleg kis

pihenés van. *A miniszter félrelép* című darab is hosszú éveket élt meg. Film is készült belőle, ha még emlékszik rá.

Melyik nagyobb kihívás: a színpad, az írás vagy a rendezés? Lehet különbséget tenni?

Lehet, az a kérdés, mikor mi a feladat, ez a meghatározó. Amit örömmel csinál az ember és örömet tud okozni sokaknak, az a lényeg, az a boldogság.

Mire készül, számíthatunk új filmre, új előadásra?

Filmet is jó lenne még egyet csinálni így az élet vége felé.

Csak ezt a végét hallgassa el! Sose halunk meg.

Jól vagyok, azonban az idő nem pörög vissza. Rengeteg jó színházi munkám van, vár még rám néhány kihívás. Igaz, most le kellett állnom egy időre.

Gondolom, a vírus miatt...

A fiam már korábban szólt, ki ne mozduljak otthonról, majd ő megveszi, ami szükséges. Önkéntes karanténban voltam, bár semmi bajom. Mint a tévében is láthatták, mindenkit az otthonmaradásra biztatok. Legalább rendeztem az elmaradt dolgaimat. Azért most már friss levegőt is szívok. Bizakodó vagyok.

Ha már az élet nevű nagy valamiről beszélünk, szerintem a könyvei nem fogják át a teljes életét.

Semmibe se fér bele semmi. A könyveim elolvasása után azt vettük észre, mennyi minden kimaradt belőle, hogy még mennyi minden lenne, mennyi mindent kellene rögzítenünk.

Meglepődött, amikor az új kitiüntetésről, a Madách-díjról értesült?

Mit tagadjam, meglepődtem, meghatódtam, nem számítottam rá. Mindig is nagyon tiszteltem Madáchot.